

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οδηγίες και συμβουλές:
Εξετάσεις και Εύλογες Προσαρμογές
για Φοιτητές/ριες με Αναπηρία και
Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες

Μάιος 2026

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας

Σκοπός

Ο παρών οδηγός υποστηρίζει τα μέλη ΔΕΠ και τους/τις διδάσκοντες/ουσες στην οργάνωση και διεξαγωγή εξετάσεων για φοιτητές/ριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ), με βάση τις αρχές της προσβασιμότητας, της ισότιμης συμμετοχής και των εύλογων προσαρμογών.

Οι εύλογες προσαρμογές διασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στην αξιολόγηση, δεν μειώνουν το ακαδημαϊκό επίπεδο ή τις μαθησιακές απαιτήσεις, δεν αλλάζουν τους μαθησιακούς στόχους και τέλος **προσαρμόζουν τον τρόπο εξέτασης και όχι το περιεχόμενο.**

Η αξιολόγηση εξετάζει τη γνώση και τις δεξιότητες του/της φοιτητή/ριας και όχι τους περιορισμούς που απορρέουν από την αναπηρία ή την ειδική εκπαιδευτική ανάγκη.

Οι προσαρμογές εφαρμόζονται μόνο κατόπιν επίσημης διαδικασίας μέσω των αρμόδιων δομών του ιδρύματος.

Γενικές Οδηγίες προς Διδάσκοντες/ουσες πριν την εξέταση

Πριν την εξεταστική περίοδο:

- ✓ Ενημερωθείτε εγκαίρως από τη **γραμματεία** του Τμήματος ή τον αρμόδιο **Συνδεδειγμένο Κρίκο** της Σχολής σας για τους/τις φοιτητές/ριες με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες που έχετε στο Τμήμα σας
- ✓ Μελετήστε τις προτεινόμενες προσαρμογές
- ✓ Προγραμματίστε έγκαιρα:
  - κατάλληλη αίθουσα,
  - πρόσθετο χρόνο,
  - τεχνολογικό εξοπλισμό,
  - προσβάσιμα θέματα
- ✓ Επικοινωνήστε με διακριτικότητα όταν απαιτείται
- ✓ Τηρείτε απόλυτη εμπιστευτικότητα προσωπικών δεδομένων

Οριζόντιες Προσαρμογές

Οι ακόλουθες προσαρμογές εφαρμόζονται συχνά ανεξαρτήτως κατηγορίας αναπηρίας:

Παράταση χρόνου: Συνήθως +30% έως +50% του χρόνου που έχουν οι υπόλοιποι

Κατάλληλος χώρος εξέτασης:

- ✓ χωρίς περισπασμούς
- ✓ προσβάσιμος κινητικά
- ✓ κοντά σε WC όπου απαιτείται

Χρήση υποστηρικτικής τεχνολογίας

Παραδείγματα:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας

- ✓ λογισμικό ανάγνωσης οθόνης
- ✓ λογισμικά μεγέθυνσης
- ✓ ειδικά πληκτρολόγια
- ✓ προσβάσιμοι υπολογιστές

Διαδικασία προφορικής εξέτασης:

Οι φοιτητές/ριες:

- ✓ Προσέρχονται μαζί με το υπόλοιπο τμήμα.
- ✓ Λαμβάνουν τα θέματα μαζί με το τμήμα, αλλά όπου απαιτείται σε προσβάσιμη/εναλλακτική μορφή (πχ Braille, μεγενθυμένη γραμματοσειρά κ.ά.)
- ✓ Προετοιμάζονται για την απάντηση των θεμάτων πχ κρατώντας σημειώσεις.
- ✓ Όταν περάσει ο χρόνος προετοιμασίας μεταφέρονται στην αίθουσα προφορικής εξέτασης, όπου παραβρίσκεται ο/η εξεταστής/ρια και ένας/μία παρατηρητής/ρια της διαδικασίας.
- ✓ Κανένας άλλος πέρα από τον/τη φοιτητή/ρια δεν μπορεί να συμμετέχει στη διαδικασία αξιολόγησης, εκτός εάν ζητηθεί από τον/την παρατηρητή/ρια να διαβάσει ξανά τα θέματα.
- ✓ Απαντώνται τα θέματα με οποιαδήποτε σειρά επιθυμεί ο/η φοιτητής/ρια αναφέροντας τον αριθμό του θέματος που θα απαντήσει.
- ✓ Μπορεί να συμβουλευτεί τις σημειώσεις που έχει κρατήσει στη διαδικασία προετοιμασίας.
- ✓ Εάν επιθυμεί κάποιο ερώτημα να το απαντήσει γραπτά μπορεί να το κάνει αρκεί να το δηλώσει στην επιτροπή και να γραφεί στο φύλλο απαντήσεων ότι επέλεξε να απαντήσει γραπτά στο συγκεκριμένο ερώτημα, το οποίο υπογράφει ο/η φοιτητής/ρια και τα μέλη της επιτροπής (εξεταστής/ρια και παρατηρητής/ρια).
- ✓ Μετά την ολοκλήρωση της προφορικής αξιολόγησης αποχωρεί ο/η φοιτητής/ρια και ο/η εξεταστής/ρια βαθμολογεί άμεσα την αξιολόγηση και την προσπάθεια του/της φοιτητή/ριας, πριν καλέσει τον/την επόμενο/η φοιτητή/ρια

Ειδικές Οδηγίες ανά Κατηγορία

A. Κινητικές αναπηρίες

Πιθανές προσαρμογές:

- ✓ Εξετάζονται γραπτά ή/και προφορικά (ανάλογα με το μέλος που έχει περιορισμένη κινητικότητα)
- ✓ Ίδια θέματα με τους/τις υπόλοιπους/ες φοιτητές/ριες
- ✓ Ίδιο πρόγραμμα εξεταστικής
- ✓ Ίδια διάρκεια (με κάποιες προσαρμογές σε ορισμένες περιπτώσεις)
- ✓ Σε περίπτωση φοιτητή/ριας με αμαξίδιο, να επιλέγονται αίθουσες με ράμπες / ανελκυστήρες / στο ισόγειο κτηρίων / με εύκολη πρόσβαση και parking
- ✓ Σε περίπτωση προφορικής παρουσίασης ή εξέτασης ισχύουν οι διαδικασίες που αναφέρονται παραπάνω
- ✓ Σε περίπτωση γραπτής εξέτασης, όταν υπάρχει δυσκολία στη γραφή (πολύ αργή ή δυσανάγνωστη γραφή), να δίνεται περισσότερος χρόνος ή δυνατότητα προφορικής εξέτασης
- ✓ Σε περίπτωση εξέτασης σε εργαστηριακό μάθημα που περιλαμβάνει πείραμα ή κατασκευή, όταν υπάρχει αδυναμία στα άνω άκρα, θα δίνεται δυνατότητα χρήσης βοηθού που θα ακολουθεί τις οδηγίες του/της φοιτητή/ριας ή θα προσαρμόζεται το είδος της εξέτασης
- ✓ Δυνατότητα να υπάρχει βοηθός εάν χρειάζεται

Προσοχή:

Ο βοηθός δεν υποστηρίζει ακαδημαϊκά τον/την φοιτητή/ρια.

B. Τυφλότητα ή μειωμένη όραση

Πιθανές προσαρμογές:

- ✓ Προσέρχονται μαζί με το υπόλοιπο τμήμα
- ✓ Ίδια θέματα με τους/τις υπόλοιπους/ες φοιτητές/ριες

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας

- ✓ Λαμβάνουν τα θέματα μαζί με το τμήμα, αλλά είτε σε μορφή Braille είτε κάποιος (πχ ο/η επιτηρητής/ρια) διαβάζει τα θέματα αξιολόγησης, είτε σε μεγέθυνση
- ✓ Εάν απαιτείται, δίνεται παράταση μέχρι 30 λεπτά στη συνολική διάρκεια εξέτασης
- ✓ Για προφορικές εξετάσεις όπου προβλέπεται ισχύουν οι οδηγίες παραπάνω

Γ. Κώφωση ή βαρηκοΐα

Πιθανές προσαρμογές:

- ✓ διερμηνεία Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας
- ✓ γραπτές οδηγίες, οπτικές παρουσιάσεις, περιορισμός θορύβου
- ✓ μιλάμε καθαρά, κοιτάμε προς τον/την φοιτητή/ρια, αποφεύγουμε ταυτόχρονη ομιλία και κίνηση (για όσους/όσες χρησιμοποιούν χειλανάγνωση ως τρόπο επικοινωνίας)

Οι φοιτητές/ριες:

- ✓ Εξετάζονται γραπτά
- ✓ Ίδια θέματα με τους/τις υπόλοιπους/ες φοιτητές/ριες
- ✓ Ίδιο πρόγραμμα εξεταστικής
- ✓ Ίδια διάρκεια
- ✓ Σε περίπτωση φοιτητή/ριας με διερμηνέα, ο/η διερμηνέας επιτρέπεται να βρίσκεται μαζί τους στις εξετάσεις για διερμηνεία προφορικών οδηγιών ή διευκρινίσεων που θα δοθούν
- ✓ Σε περίπτωση προφορικής παρουσίασης ή εξέτασης θα υπάρξουν εύλογες προσαρμογές, όπως παρουσία διερμηνέα, περισσότερος χρόνος ή/και χρήση ψηφιακών βοηθημάτων όπως αναγνώστες κειμένου

Δ. Δυσλεξία και ειδικές μαθησιακές δυσκολίες

Πιθανές προσαρμογές:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας

- ✓ επιπλέον χρόνος
- ✓ σαφείς διατυπώσεις, λιγότερο γλωσσικά περίπλοκες οδηγίες
- ✓ προφορική εξέταση όπου απαιτείται ή/και χρήση Η/Υ

Οι φοιτητές/ριες:

- ✓ Εξετάζονται γραπτά ή/και προφορικά (ανάλογα με τη γνωμάτευση από τα ΚΕΔΑΣΥ)
- ✓ Ίδια θέματα με τους/τις υπόλοιπους/ες φοιτητές/ριες.
- ✓ Ίδιο πρόγραμμα εξεταστικής
- ✓ Περισσότερος χρόνος εξέτασης (15 - 30 λεπτά επιπλέον ανά ώρα εξέτασης) για γραπτή εξέταση
- ✓ Σε προφορική εξέταση θεωρητικού μαθήματος (πχ Φιλοσοφίας, Ιστορίας, Κοινωνιολογίας κτλ) είναι δύσκολο να απαντήσει ο/η φοιτητής/ρια με ΕΜΔ σε συνεχή λόγο το γνωστικό αντικείμενο. Μπορεί να βοηθηθεί με ενδιάμεσες διευκρινιστικές ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, χωρίς να αλλοιώνονται οι ερωτήσεις εξέτασης
- ✓ Όταν υπάρχουν ορθογραφικά, συντακτικά λάθη ή λάθη σε σημεία στίξης, να υπάρχει επιείκεια και να δίνεται βαρύτητα στο περιεχόμενο και όχι σε αυτά, εκτός εάν η φύση του μαθήματος είναι τέτοια που εξετάσει γλωσσικούς παράγοντες (πχ. Γλωσσολογία, Συντακτικό κτλ).
- ✓ Να επιτρέπεται η χρήση 'γραφέα' στον οποίο υπαγορεύει ο/η φοιτητής/ρια με ΕΜΔ τις απαντήσεις ή να επιτρέπεται η χρήση υπολογιστή με λογισμικό υπαγόρευσης κειμένου και ορθογράφου, όταν δεν είναι εφικτή η προφορική εξέταση
- ✓ Σε περίπτωση εξέτασης σε εργαστηριακό μάθημα ή μάθημα όπως στατιστική, φυσική, χημεία, μαθηματικά κτλ. να δίνεται η δυνατότητα μικτής εξέτασης (γραπτής και προφορικής) και να βαθμολογείται κυρίως ο συλλογισμός, ο τρόπος επίλυσης και η απόδειξη μίας θεωρίας και όχι το ακριβές αριθμητικό αποτέλεσμα

Ε. ΔΕΠ-Υ, άγχος

Πιθανές προσαρμογές:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας

- ✓ ήσυχη αίθουσα, σαφής δομή,
- ✓ υποενότητες, μικρά διαλείμματα,

Οι φοιτητές/ριες:

- ✓ Εξετάζονται γραπτά ή/και προφορικά (ανάλογα με τη γνωμάτευση από τα ΚΕΔΑΣΥ)
- ✓ Ίδια θέματα με τους/τις υπόλοιπους/ες φοιτητές/ριες
- ✓ Ίδιο πρόγραμμα εξεταστικής
- ✓ Περισσότερος χρόνος εξέτασης (15 ή 30 λεπτά ανά ώρα εξέτασης) για γραπτή εξέταση
- ✓ Να δίνεται μία υπενθύμιση εάν δεν έχουν απαντήσει σε όλες τις ερωτήσεις (μπορεί να μην απαντηθεί κάποια ερώτηση όχι γιατί δεν τη γνωρίζουν αλλά γιατί την ξέχασαν ή την παρέλειψαν ως εκφώνηση)
- ✓ Να επιτρέπεται η χρήση σημειώσεων που έχει κάνει το ίδιο το άτομο με ΔΕΠΥ στην αρχή της εξέτασης
- ✓ Να γίνεται υπενθύμιση του χρόνου εξέτασης που απομένει, ανά τακτά χρονικά διαστήματα
- ✓ Είναι σημαντικό να παροτρύνονται να κάθονται στις μπροστινές θέσεις της αίθουσας, μακριά από πόρτες, παράθυρα και πηγές διάσπασης προσοχής
- ✓ Εάν κατά τη διάρκεια της εξέτασης οι επιτηρητές παρατηρήσουν παρατεταμένη διάσπαση προσοχής του/της φοιτητή/ριας, ενδείκνυται να επιχειρούν να επαναφέρουν
- ✓ διακριτικά την προσοχή στο γραπτό του (π.χ. με ένα ελαφρύ άγγιγμα στον ώμο ή ένα νεύμα)

ΣΤ. Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος

Πιθανές προσαρμογές:

- ✓ Να δίνεται το πρόγραμμα της εξέτασης και οι παράμετροι αυτής και να τηρούνται.
- ✓ Να δίνονται ξεκάθαρες, περιεκτικές και σαφείς οδηγίες.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Προγράμματος Κεντρικής Μακεδονίας

- ✓ Να επιτρέπονται οι 'ρουτίνες' που επιθυμούν τα άτομα με ΔΑΦ, όταν δεν παραβιάζουν τους γενικούς κανόνες εξέτασης (πχ η χρήση ενός αντικειμένου, ή η συγκεκριμένη στάση καθίσματος)
- ✓ Να αποφεύγονται τα έντονα περιβαλλοντικά ερεθίσματα στο χώρο εξέτασης
- ✓ Να γίνεται προσπάθεια στις εκφωνήσεις εξετάσεων να μην υπάρχουν ασάφειες, εκτός εάν η χρήση ασάφειας είναι για παιδαγωγικό σκοπό
- ✓ Να επιτρέπεται η χρήση συσκευών και βοηθημάτων που βοηθούν τα άτομα με ΔΑΦ να διαχειρίζονται αντιδράσεις σε αισθητηριακά ερεθίσματα του περιβάλλοντος (πχ ακουστικά, καπέλο ή γυαλιά)

Τι να αποφεύγετε

- Υποθέσεις για τις δυνατότητες φοιτητών
- Δημόσια αναφορά προσωπικών πληροφοριών
- Αυθαίρετες αλλαγές στις προσαρμογές
- Διαφορετικά κριτήρια αξιολόγησης
- Σχολιασμοί που ενδέχεται να στιγματίζουν

